

PROTOKOLL

fra møte i Fylkesstyret Nord-Trøndelag

Møtedato	06.02.2017	Vår dato: 16.02.2017
Møtetid	10:00-15:00	Utvalgssekretær Nord-Trøndelag Bondelag
Møtested	Steinkjer	Telefon

Sak 16/00951

Som medlemmer møtte: Asbjørn Helland, Borgny Kjølstad Grande, Lorns Olav Aunsmo, Audhild Slapgård, Trond Hodne (deltok fra ca kl 11)

Forfall:

Som varamedlem møtte: Svenn Ove Fosseng

Samvirkeorganisasjonene var med på første del av møte med tema jordbruksforhandlingene 2017. De som var med: Tonje Kvam (Trøndelag Birøkterlag), Ragnar Omli (Nortura), Marit Haugen (TINE), Bjørnar Schei (Felleskjøpet).

Til behandling:

Faste saker:

1/2017	Godkjenning av innkalling og saksliste Vedtak: Godkjent
2/2017	Godkjenning av protokoll (ingen protokoll ferdigstilt)
3/2017	Siden sist / åpen post a) Nasjonal økomelkkonferanse v/ Asbjørn b) Rovdyrdemonstrasjon v /Leif c) Bålaksjon v/alle d) Møte med Senterpartiet v/ Asbjørn e) Møte med Ap v/Asbjørn f) Dialogmøte med Fylkesmannen v/ Borgny g) Møte med Innovasjon Norge v/ Asbjørn h) Midt-Norsk samarbeidsråd v/Trond i) Nei til EU v/ Audhild Vedtak: Til orientering
4/2017	Medlemsoversikt

- 5/2017 Invitasjoner/møter/arrangement
a) Årsmøte i Sør- og Nord-Trøndelag sau og geit
 Vedtak: Ingen deltar, ingen har anledning
- 6/2017 Media
- 7/2017 Fylkeskontoret informerer
a) Ledig stilling som kommunikasjonsrådgiver, vikar, er utlyst og intervju gjennomført.

Saker til behandling

9/17 16/00839-6 **Jordbruksforhandlingene 2017 - innspill fra Nord-Trøndelag Bondelag**

Vedtak

Slik situasjonen er, med en ny landbruksmelding under utarbeidelse, er det krevende å starte utarbeidelse av nytt krav. Saksbehandler har derfor i denne omgang laget en disposisjon som bygger på mal tilsendt fra Norges Bondelag, og med Nord-Trøndelag Bondelag sine uttalelser for 2016. I tillegg er de fokusområder som styret tok opp i forrige styremøte tatt med uten at de er underbygget med argumentasjon.

Saksbehandler foreslår imidlertid at styrets diskusjon tar utgangspunkt i Stortingets gjeldende politiske mål for landbruket, men har med de signaler vi har fra diskusjonene om meldinga.

Saksutredning

1. Sammendrag

Landbruket med bærekraftig utnyttelse av våre naturgitte ressurser for matproduksjon, må utvikles i et langsiktig perspektiv. Bærekraft og grønt skifte er avgjørende ledetråder framover. En rekke forhold i dagens verdensbilde er preget av usikkerhet, og tilsier at det er behov for å øke ressursene samfunnet retter inn mot landbrukssektoren. Selvforsyningsgraden er synkende.

Matprodusentene ønsker å bidra til å nå målsettingene Stortinget har vedtatt om økt matproduksjon basert på norske ressurser. Men dette må følges opp av rammevilkår fra Regjering og Storting. For å øke selvforsyningsgraden, er Norge avhengig av utvikling av en klimasmart og ressursbasert landbruksproduksjon med aktiv kanalisering-, distrikts- og strukturpolitikk. Måloppnåelse forutsetter verdikjedefokus og styrket virkemiddelbruk.

Budsjettoverføringene må økes for å sikre landbruk i hele landet. Nord-Trøndelag Bondelag mener derfor det er behov for å øke rammekravet betydelig i årets forhandlinger og kommende år

Nord-Trøndelag Bondelags hovedprioriteringer til jordbruksforhandlingene 2017 er:

- a. Sikre lønnsomhet for å øke matproduksjonen basert på norske ressurser i hele landet.
- b. Styrke økonomi og verdiskaping i distriktslandbruket for å nå mål om økt produksjon.
- c. Styrking av investeringsvirkemidler.
- d. Markedstilgang
- e. Opprettholde distriktsvirkemidler som blant annet fraktordning
- f. Balansert korn og kraftforordning
- g. Verdikjedebatten

1.1 Forutsetninger i den politiske situasjonen

1.2 Sikre lønnsomhet for å øke matproduksjonen basert på norske ressurser i hele landet

- Effektivt tollvern – Forsvare norske interesser i Artikkel 19 forhandlingene og TTIP (for å bremse raskt økende import av landbruksvarer til Norge)
- Forenkling utvalgets omfattende forslag til forenkling av økonomiske virkemidler over jordbruksavtalen avvises. Endringene vil ha stor betydning i form av mindre målrettet virkemiddelbruk, noe som vil kunne gå på bekostning av landbruksproduksjon i distriktene.
- Markedsordningene må videreføres. Utnytte mulighetene for prisøkning i markedet (melk, gris, potet, økologiske produkter og grøntprodukter med markedsmuligheter)
- Styrking av husdyrtilskudd
- Etablering av tilskudd pr levendefødt kalv.
- Helkjedetinking i korn-kraftfôrpolitikken, og videreføre kanaliseringspolitikken
- Styrk kornøkonomien gjennom økt kvalitetsbetaling.
- Etabler tilskudd til nydyrking og øke grøftetilskuddet
- Opprettholde kvoteordningen for melk og kvotetaket.
- Opprettholde konsesjonsgrensene for hvite kjøttslag og arbeide for å endre målepunkt for konsesjon i smågrisproduksjon til antall smågris.

1.3 Styrke økonomi og verdiskaping i distriktslandbruket for å nå mål om økt matproduksjon

- Helhetlige utvikling av landbruket og videreføring av en aktiv eiendomsrett gjennom Konsesjonsloven.
- Styrke kanaliseringspolitikken
- Beholde markedsordningene
- Styrke distriktsvirkemidlene og fraktordningene
- Styrke økonomien i grovfôrproduksjonene gjennom husdyrtilskudd og spesielt økt beitetilskudd.
- Bevare omsetningsregionene for melkekvoter
- Bedre økonomien i svineproduksjon (distriktsgrisen) gjennom styrking av strukturvirkemidlene.
- Korrigering av sonegrenser for kjøtt i Stjørdal kommune.

1.4 Styrking av investeringsvirkemidlene;

- Styrke investeringsvirkemidlene
- Investeringsfond med skattefordel
- Innovasjon Norge må ta større risiko i distriktene og bedre kapitaltilgangen i disse områdene.

1.5 Innspill fra lokallag

2. Målpris

For å stimulere til økt produksjon, er det viktig å gi rom for økte prisuttak på de produkter og vareslag det er muligheter for dette i markedet. Vi kommer tilbake til hvilke produkter vi mener det er rom for å øke målprisene på, innenfor gjeldende rammer, i den videre omtalen.

2.1 Generelt

2.2 Korn - kraftfor

For å kunne øke innenlands produksjon av mat i tråd med målsettingene i landbruksmeldinga, mener Nord-Trøndelag Bondelag det er viktig å øke kornproduksjonen.

Nord-Trøndelag Bondelag mener det er behov for å stimulere til økt fôrproduksjon og bedre kvalitet på fôrkornet i Norge, for å øke norskandel korn i kraftfôr. Dette vil også øke selvforsyningsgraden basert på norske ressurser. Riktig sortsvalg og kvalitet vil ha stor betydning for optimal forutnyttelse i husdyrproduksjonene, og vil kunne gi økonomisk gevinst i produktkjeden fram mot ferdig kraftfôr. Dette vil etter vår vurdering være en vinn-vinn løsning for både kornprodusent, kraftfôrindustri og husdyrprodusenter. Det er nødvendig å legge et helkjedeperspektiv til grunn for korn- og kraftfôrpolitikken. En bedre kornøkonomi må komme som et resultat av økt kvalitetsbetaling og prisuttak i markedet. Reduksjonen i arealtilskuddet for kornproduksjon i sone 4 og 5 i jordbruksoppgjør i 2014 kan ikke begrunnes agronomisk. Dette er uheldig for utviklingen av kornproduksjonen i Trøndelag. Nord-Trøndelag Bondelag mener arealtilskuddet for korn i sone 4 og 5 må økes. Arealtilskuddet i sone 5 er nå faktisk lavere enn i sone 4. Tilskuddet har tidligere økt med økende sone med utgangspunkt i agronomiske forhold. Dette prinsippet må videreføres. For å stimulere til økt matkornproduksjon bør det vurderes om det er formålstjenlig å øke prisdifferensjellen mellom matkorn og fôrproduksjon, dersom dette er markedsmessig mulig. Fraktilskudd bør styrkes for å sikre økt produksjon generelt og i distriktene spesielt.

3. Budsjettoverføringer

Budsjettoverføringene er å betrakte som en samfunnsinvestering for å sikre den norske befolkning langsiktig sikker forsyning av trygg mat fra et eget ressursbasert landbruk. Økte budsjettoverføringer er nødvendig, både for å sikre en kronemessig lik utvikling som andre grupper, og å tette inntektsgapet til andre grupper. Det er nødvendig med en markant opptrapping i budsjettoverføringene. Innretning av budsjettoverføringene har også stor betydning for muligheten til å drive distriks- og strukturpolitikk i landbruket.

De grovfôrbaserte produksjonene, som melk, storfekjøtt, ammeku og sau, er viktigst i distriktene og må løftes særskilt.

Svineproduksjon er også viktig for distriksjordbruket og må kunne drives i ulik størrelse utfra ressursgrunnlaget på gården. Smågrisproduksjon er arbeidsintensiv og kapitalkrevende.

Lønnsomheten i mindre besetninger må bedres gjennom styrking av strukturvirkemidler.

Det er avgjørende å styrke distriktsprofilen i virkemiddelbruken, særlig med utgangspunkt i at Regjering og støttepartiene har gjort store strukturdrivende endringer i de foregående årene, som indirekte også svekker distriktslandbruket. Konsekvensen er dårligere grunnlag for å utnytte produksjonsressursene i hele landet, og må motvirkes raskt. Strukturprofilen må sikres i husdyrtilskuddene.

Nord-Trøndelag Bondelag vurderer det som viktigst å øke husdyrtilskudd, pristilskudd og investeringstilskudd. Ordningen med kvalitetstilskudd på storfekjøtt må videreføres. Samtidig er det viktig å opprettholde gode velferdsordninger over jordbruksavtalen.

4. Næringsutvikling og kapitaltilgang

Økt matproduksjon krever utnyttelse av arealressursene i norsk landbruk.

Grovforproduksjonene står helt sentrale i å utnytte grovfôrressursene både på innmark og i utmark. Grovfôrproduksjonene er ryggraden i distriksjordbruket. Styrking av investeringsvirkemidlene vil bidra til nødvendig fornying av driftsapparatet, og sikre framtidig volumproduksjon i disse produksjonene. Særlig trenger melk- og storfekjøttproduksjon en målrettet styrking av investeringsstøtten. Det er betydelig markedsmulighet for storfekjøtt. Løsdriftskravet aktualiserer behovet ytterligere.

Det legges også vekt på en styrking av investeringsvirkemidlene i grøntsektoren. I et voksende marked med stadig skjerpede krav til produsent, er det stort behov for nybygg og oppgradering av lager og kjølerom for å ivareta kvaliteten på produktene.

Behovet for arealtilpasset produksjonsapparat krever strukturinnretning og distriktsinnretning også i investeringsvirkemidlene. Det vises til høringsuttalelsen til egen høringsuttalelse fra Nord-Trøndelag Bondelag om løsdriftskravet .

Investeringsstøtten bør gis opp til 35% av kostnadsoverslaget. Dette vil ha en utløsende effekt, og bedre lønnsomheten i framtidige utbyggingsprosjekter.

Det må innføres en ordning for fondsavsetning med skattefordel i jordbruket etter samme lest som skogfondsordningen, hvor fond følger landbrukseiendommen. Dette vil gi den enkelte gårdbruker mulighet til å bygge opp kapital i et eget investeringsfond.

5. Rekruttering og velferd

Velferdsordningene er meget viktige for å sikre næringsutøverne mulighet for ferie og fritid, samt sikkerhet ved sykdom. Disse ordningene har stor betydning ift rekruttering til næringa. Nord-Trøndelag Bondelag mener satsene bør økes mer enn kostnadsutviklingen for arbeidskraft, slik at tilskuddet gir mulighet for ferie og fritid. Dette er i økende grad viktig for sosial bærekraft i landbruket. Sykdomsavløsningsordningen prioriteres fremst av de ulike velferdsordningene.

Nyetablerte selvstendig næringsdrivendes rettigheter til fødselspenger må styrkes. Tilsvarende gjelder sykepenger.

6. Korn og kraftfor

Er nivået på nedskrivning av kraftforprisen riktig?

7. Grovforbasert produksjoner

7.1 Storfe

Nord-Trøndelag Bondelag mener det er meget viktig å styrke økonomien i storfekjøttproduksjonen og stimulere til økt framføring av kvalitetsslakt gjennom kvalitetstilskuddet for storfe.

Fylkeslaget foreslår også å etablere en tilskuddsordning pr levendefødt kalv i storfekjøttproduksjon. Tilskuddet bør ha distriktsinnretning for å stimulere til kalveproduksjon i distriktene. Dette vil også sikre økt ammekuproduksjon i slike områder, noe som er viktig for å opprettholde arealbruken i hele landet.

7.2 Sau

Når det gjelder sau, ser vi en dramatisk reduksjon i saueholdet i store deler av fylket vårt. Nedgangen skyldes særlig rovviltproblematikk, og Nord-Trøndelag Bondelag er svært bekymra for utviklinga. Dagens situasjon er ikke bærekraftig med hensyn til beitebruken i utsatte områder. Styrking av beitetilskuddene både i innmark og utmark er et målretta virkemiddel for å stimulere til aktivt beitebruk. Slik styrking må ikke gå på bekostning av areal- og kulturlandskapstilskuddet. Beitetilskuddene prioriteres først ift saueproduksjon, og en ønsker ikke en ytterligere dreining mot styrket kvalitetstilskudd. Ulltilskuddet må sikres. En ønsker også endret telledato for produksjonstilskudd for sau, slik at telling skjer før beiteslipp.

Styrket innfrakttilskudd for slakt er viktig for å sikre kjøttproduksjon i hele landet.

7.3 Melk

For å nå målsettingene om økt innenlandsk produksjon må arealressursene utnyttes. Melkeproduksjonen er svært sentral i dette, og er en bærebjelke i norsk landbruk. Spesielt i distriktsjordbruket.

Det er avgjørende å sikre nødvendig fornying av driftsapparatet og å opprettholde melkevolumet til foredlingsindustrien i åra framover. Skal vi få nok melk framover, er det

nødvendig at produsenter som investerer i større grad må få beholde rasjonaliseringsgevinsten.

Løsdriftskravet krever også et markert taktskifte i virkemiddelbruken, dersom en ønsker å opprettholde produksjon over hele landet basert på norske ressurser. Det er nødvendig å stimulere til en arealtilpasset struktur, for å muliggjøre framtidens investeringer i melkeproduksjon i hele landet og med svært ulikt naturgrunnlag. Styrka struktur- og distriktsinnretting er nødvendig.

Nord-Trøndelag Bondelag mener husdyrtilskuddet må økes. Beitetilskuddene må fortsatt økes, for å styrke arealbruk og grovfôrverdien.

Målprisen på melk må økes for å sikre dekning av kostnadsveksten i produksjonen.

Kvoteordningen for melk er svært viktig, og må videreføres. Kvoteordningen er en forutsetning for å kunne opprettholde prisnivået i melkeproduksjonen.

For å sikre utnyttelsen av norske grovfôrressurser i distriktene er det avgjørende at omsetningsregionene for melkekvote fortsatt følger fylkene. Det har foregått en betydelig strukturendring i foredlingsindustrien, og det er lagt ned betydelig kapital i foredlingsanlegg som er tilpassa produksjonsfordelingen i landet. Dagens omsetningsregioner må videreføres for å forsvare investert kapital i foredlingsindustrien.

8 Andre produksjoner

Det avtales nå kun målpris for svinekjøtt. De andre kjøttslagene og egg inngår i volummodellen. Markedet tilsier at både lammekjøtt og storfekjøtt har potensial for prisøkninger. Det er betydelig underdekning av storfekjøtt, og muligheten for økt prisuttak for denne produksjonen må utnyttes. 20% av forbruket er nå import. Beitetilskuddene må økes både på innmark og særlig utmarksbeite. Dette er viktig for å styrke produksjonen og arealbruk i distriktene. Grovfôrlønnsomheten må styrkes gjennom økning i arealtilskuddet for gras.

8.1 Grønnsaker, frukt og potet

For å dekke både økte produksjonskostnader og styrke økonomien innen grøntsektoren, mener Nord-Trøndelag Bondelag målprisene må økes på de produktene dette er mulig jf markedssituasjonen.

Arealtilskudd, og en betydelig satsing på investeringsvirkemidler

På grunn av stadig økende importpress, mener Nord-Trøndelag Bondelag det er grunn til å styrke budsjettoverføringene til frukt-, bær- og grøntsektoren.

Som nevnt i tidligere kapittel er det stort behov for fornying av lagerstruktur i grøntsektoren.

Investeringsvirkemidlene må styrkes betydelig, og grøntsektoren må prioriteres som andre produksjoner. Tilskudd til grøfting og hydrotekniske anlegg prioriteres også.

Det er viktig å styrke avrensordningen for potet for å unngå et stort avfalls-/miljøproblem, samt fare for økt smittepress.

8.2 Gris

Nord-Trøndelag Bondelag mener målpris på gris må økes med 20 øre/kg. Samtidig må tiltak for å sikre markedsbalanse prioriteres høyt. Nord-Trøndelag Bondelag mener dyretilskuddet for de 35 første purkene i griseproduksjonen må økes til kroner 2000 pr purke. Tilskudd til de første 1400 slaktegrisene må også doubles. Dette som et målrettet strukturvirkemiddel, men som også vil ha betydning ift distriktshensyn. Det er samtidig viktig å ivareta intensjonene i konsesjonsregelverket, jf omtale nedenfor.

8.3 Egg

8.4 Kylling

8.5 andre produksjoner

9 Miljøvirkemidler (RMP, SMIL, grøfting)

Beitetilskudd

De nasjonale beitetilskuddene er meget viktig for å stimulere til bruk av beitearealer, samt ivareta kulturlandskap og biologisk mangfold. Rammene for å prioritere beitetilskudd innenfor RMP må også styrkes.

Grøftetilskudd

Nord-Trøndelag Bondelag mener tilskuddsordningen for grøfting av jordbruksareal må opprettholdes for å øke avlingsnivået på arealene. For å sikre økt tilslag i tilskuddsordningen må tilskuddssatsen økes.

Nydyrking

Som ledd i å øke matproduksjonen bør det etableres et tilskudd for nydyrking.

Tilskudd til beiteareal for kortnebbgås

Skadene forårsaket av trekkende kortnebbgås var omfattende i 2015. Bestanden har mer enn fordoblet seg siden 1996, og teller nå omkring 75 000 individer. Tilskuddsordningen for tilrettelegging av beiteareal for trekkende gås fungerer godt for de brukerne som faktisk nyter godt av den. Partnerskapet i Nord-Trøndelag jobber nå med å etablere en tredje tilskuddssats, som er rettet mot de brukerne som har desidert størst beitepress. Dette vil øke behovet for midler i ordningen.

Det er nødvendig med en økning av avsetningen av midler til ordningen både i Nord-Trøndelag og Nordland. Vi mener derfor det er behov for å øke ramma for RMP i disse fylkene, for å kunne prioritere nødvendige midler til beiteareal til kortnebbgås og kvitkinngås.

Økologisk landbruk

Økologisk landbruk bør utvikles i takt med markedet for økologiske produkter, slik at produksjonen tilpasses etterspørselen. Økt prisuttak i markedet er avgjørende for både å dekke merkostnader og å sikre lønnsomheten i økologisk produksjon. Nord-Trøndelag Bondelag mener en må prioritere produktive ordninger, som fremmer produksjon. Etter vår vurdering bør det ikke gis mer til arealstøtte. Virkemidlene må innrettes slik at de stimulerer til best mulig vekstskifte. Vi mener derfor det er ønskelig å omprioritere det spesielle arealtilskuddet til økologisk kornproduksjon til produkt- og kvalitetsbetaling, dvs tilskudd pr kg produsert korn. Det bør også settes minimumskrav til avling.

10. Skatt/ avgift / avskrivninger /fond

Nord-Trøndelag Bondelag er svært kritisk til at den nye Regjeringen har gjennomført to endringer i skatte- og avgiftspolitikken som vil påføre landbruket betydelig kostnadsøkning framover. Dette gjelder økt dieselavgift og negative endringer i forbindelse med fjerning av arveavgiften. Nord-Trøndelag Bondelag mener næringa må få beholde muligheten til å skrive opp inngangsverdier ved eiendomsoverdragelser. Vi krever i alle fall at disse negative endringene kompenseres!

Investeringsfond med skattefordel

Innføre investeringsfond med skattefordel i jordbruket, etter mal av skogfondsordningen.

Dette er tidligere omtalt i innspillet.

Avskrivningssatser

Øke avskrivningssatsene i landbruket.

Det er svært viktig å beholde konsesjonsregelverket og konsesjonsgrensene i kraftfôrkrevende produksjoner. Erfaringene fra kyllingproduksjonen viser hvilke dramatiske konsekvenser endringer i konsesjonsgrensene har for strukturen og produksjonsfordelingen. Regjeringens

dobling av grensen for kylling er dramatisk for mange produsenter i Nord-Trøndelag. Konesjonsgrensene må ikke økes.

Nord-Trøndelag Bondelag mener at målepunktet i konsesjonsregelen for smågrisproduksjon må legges på antall smågris. En ser i dag tilpasning til smågrisproduksjon med engangspurker, noe som på overordna nivå innebærer en særnorsk og kostbar måte å produsere gris på. Endring av målepunktet er også viktig i forhold til krav til spredeareal. Det er et økende press for fradeling og utbygging av kraftfôrkrevende produksjoner på fraskilt tomt/industritomt. Nord-Trøndelag Bondelag mener det må innføres et krav i konsesjonsregelverket om at driftsenheter i de kraftfôrkrevende produksjonene selv skal eie 20 prosent av spredearealet. Det må være et grunnleggende prinsipp at produksjon og areal henger sammen.

11. Annet

11.1 Distriktstilskudd kjøtt Stjørdal

En arbeidsgruppe bestående av lokallagene i Stjørdal og Stjørdal kommune har i vinter arbeidet med spørsmålet om korrigerings av sonegrensene for kjøtt i Stjørdal kommune. Nord-Trøndelag Bondelag støtter konklusjonene fra gruppen. De gjeldende sonegrensene er avvikende i Stjørdal sammenlignet med andre kommuner i Trøndelag. Stjørdal er den eneste kommunen hvor alt areal i utgangspunktet er sone 1, mens det kun er merka for sone 2 i noen avgrensa områder. Det innebærer for eksempel at sone 1 i Stjørdal grenser mot sone 3 i Meråker.

Prinsippet som er fulgt i andre kommuner, er at sone 1 er knyttet til de lavereliggende områdene, og grenser naturlig til sone 2 i hele kommune. Det er dermed helt unaturlig at de høyereliggende områdene, særlig områdene innover mot Meråker, ligger i sone 1. Urimeligheten i sonegrensene i Stjørdal kommune kommer tydelig fram når en trekker opp en sammenhengende grense mellom sone 1 og 2 gjennom hele kommunen. Sammenligner en sonegrensene i Stjørdal med liknende dalfører i Sør-Trøndelag og på Nordmøre, for eksempel Orkdal, Meldal, Rindal og Surnadal, så finner en at sonegrensene gjennomgående er satt høyere over havet i Stjørdal. I de andre kommunene går grensen mellom sone 1 og sone 2 på kjøtt fra ca 25 til ca 75 moh. Grensen mellom sone 2 og sone 3 går omkring 200 moh. En kan også sammenligne med Verdal kommune i Nord-Trøndelag.

De naturgitte forholdene for jordbruksproduksjon er sammenlignbare i Stjørdal og de nevnte kommunene. Med utgangspunkt i dette mener arbeidsgruppa at sone 1 i Stjørdal kommune naturlig bør omfatte elvedeltaet og grovt de lavereliggende områdene under høydekote 25-75 moh. Områdene over dette høydenivået bør flyttes opp til sone 2 i sin helhet. Det bør også gjøres endringer, slik at deler av områdene som i dag ligger i sone 2 flyttes opp i sone 3.

Forslag til ny grense mellom sone 1 og sone 2

I Stjørdal går grensen mellom sone 1 og 2 i selve elvedeltaet på omkring 25 moh, men grensa er betydelig høyere når en kommer til Skjelstadmarka, Øvre Lånke osv. Dette er urimelig, og gjenspeiler etter vår vurdering ikke de faktiske vekstforholdene i området.

Sonegrensa må i større grad ta høyde over havet som utgangspunkt, dvs omkring 25-75 meter over havet fra Malvikgrensa via Hell til Einang ved Stjørdalselva videre langs høydekote 50 til eksisterende grense i Langsteindalen og grense Levanger kommune.

Forslag til ny grense mellom sone 2 og 3

Følgende områder bør samtidig løftes til sone 3; Øvre Forradal, Beitlandet, Åsanfeltet, Almlid, Vigdenes, Haugås, Kulåsen og Tangvold. Områdene i øvre del av Sona i fra Sonfossen og til og med Sunndal. Ytteråsen i Elvran. Øvre Langstein og øvre deler av Skjelstadmark (dette er områdene Skei/Risholet på Langstein og Borås/Auset, videre til Lia/Bulandet i Skjelstadmark.

11.2 Inn på tunet

Nord-Trøndelag Bondelag mener en bør stimulere til en forsterka satsing på Inn på tunet.

11.3 Skog

Bevilgningene til skogsveger og skogbruksplanlegging bør økes. Skogbruksplanlegging og miljøregistreringer øker aktiviteten i skogbruket, og legger til rette for økt hogst. Dette må prioriteres sterkere framover.

11.4 Kompetanse, forskning og utvikling

Det er svært viktig å sikre kompetansetiltak, forsknings- og utviklingstiltak for å utvikle god agronomi og ressursmessig god landbruksproduksjon i Norge framover. Blant annet gjør klimaendringene og internasjonal ressursknapphet dette svært viktig.

Etter vår oppfatning vil midler til kompetanse, rådgivning, forskning og utvikling være svært viktig for lønnsomheten i landbruket fremover. For å sikre konkurransekraft i framtida må vi produsere enda bedre produkter på en enda smartere måte. Det må utvikles bedre sorter, som er optimale under våre forhold med tanke på avling og kvalitet. I et høykostnadsland som Norge må næringa være i front i forhold til å ta i bruk eksisterende kompetanse og utvikle ny kompetanse.

Hvor sulten en som produsent er med hensyn på å tilegne seg ny kunnskap og hvordan dette implementeres i egen bedrift, vil være avgjørende for hvordan en lykkes. Norsk landbruk og matproduksjon er dermed avhengig av en landbrukspolitikk som vektlegger midler til kompetanseutvikling, både i form av et solid rådgivningsapparat og forskning og utvikling. Aktører i rådgivningsapparatet merker nå store utfordringer med hensyn til å rekruttere fagfolk med riktig kompetanse. Dette er et alvorlig varsko. Det er derfor en meget viktig strategi for norsk landbruk å sikre gode forsknings-, utdannings- og kompetanseinstitusjoner på landbruk i Norge.

10/17 17/00016-5 Regnskap 2016

Vedtak

Styret tar regnskapet til orientering. Regnskapet legges fram for årsmøtet til orientering.

Saksutredning

Regnskapet for 2016 viser et overskudd på kr 132 843,13.

Hovedårsaken til overskuddet er mindre bruk av midler enn budsjettert på kontoen «Aksjoner og møter, samt at ledersamling 2016 er flyttet til februar 2017.

Overskuddet overføres til egenkapital.

Se vedlegg for dokument.

11/17 17/00050-2 Strategi- og arbeidsplan 2017 - 2. behandling

Vedtak

Styret vedtar strategi- og arbeidsplan 2017 med endringer kommet fram i møte. Strategi- og arbeidsplan legges fram for årsmøte.

Saksutredning

På forrige styremøte diskuterte styret endringer i strategi- og arbeidsplan. Administrasjonen sendte ut et utkast til gjennomgang, og etter innspill legges strategi- og arbeidsplan fram for ei ny behandling.

Strategi- og arbeidsplanen skal vedtas på årsmøtet. På forrige styremøte ble det stilt spørsmål om den kan revideres på nytt etter årsmøte. Hva konkluderer styret med her?

Strategi- og arbeidsplan 2017

Hovedmål:

- Økt matproduksjon på norske ressurser.
- Utvikle organisasjonen.
- Økt fokus på matsikkerhet og forbrukerperspektiv.

Mål 1: Økt matproduksjon på norske ressurser	
Tiltak 1: Påvirke landbrukspolitikken	
Oppgave	Beskrivelse:
Påvirke nasjonale og lokale politikerne i og fra Nord-Trøndelag	Fylkeslaget skal ha tett kontakt med; a. Representanter i Regjering b. Støttepartiene c. Stortingspolitikkerne d. Fylkespolitikkerne Oppfordre lokallagene til politisk kontakt i sine kommuner. Aktiv bruk av sosiale medier
Sette landbruket på dagsorden i Nord-Trøndelag. Bidra til at landbrukets stemme blir hørt i samfunnsdebatten i Nord-Trøndelag.	Bruk media aktivt for å synliggjøre konsekvenser av regerings politikk og ønsket politikk

Bidra til at flere snakker landbrukets- og matproduksjonens sak.	Tett samarbeid med aktuelle organisasjoner som f.eks. NNN, LO, NHO og landbrukssamvirkene.
Påvirke Norges Bondelag	Gjennom dialog påvirke styret i Norges Bondelag. Komme med høringsuttalelser.
Delta aktivt i debatten fram mot valg 2017 der vi fremholder hva som er viktig for landbruket.	Påvirke partiprogram. Møter med partiene. Invitere førstekandidatene til møte/debatt. Vi planlegget to debatter før valget, et på rovdyr og et på landbruk.
Tiltak 2: Trygge situasjonen for beitenæringa	
Oppgave	Beskrivelse
Arbeide for endret forvaltningspraksis innenfor rovviltforliket.	Arbeide for økt effektivitet i lisens/ kvotejakt og ekstraordinære uttaket av rovdyr før beitesesong. Ha et tett samarbeid i rovviltutvalget og med andre organisasjoner.
Arbeide for et redusert bestandsmål for rovvilt og en revidering av rovviltforliket i Stortinget.	Synliggjøre konsekvensene av rovdyrforliket i Nord-Trøndelag og løfte konsekvensen av forliket politisk.
Arbeide aktivt med ny forvaltningsplan for rovdyr i region 6 med tanke på mindre rovdyrtrykk på beitenæringen i Nord-Trøndelag.	Arbeide opp mot rovviltnemnda for region 6, samhandle med de organisasjoner som er naturlig og søke et samarbeid med Sør-Trøndelag Bondelag
Styrke beitebruk generelt og utnytting av utmark spesielt.	Utnytte nord-trønderske fôrressurser. Jobbe for å få kartlagt fôrverdiene i utmark, stimulering etablering av beitebruksplaner og organisering av beitebruk i hele fylket. Styrke rammevilkår for arelatilpasset matproduksjon.
Tiltak 3: Forskning og utvikling i næringa	
Oppgave	Beskrivelse
Være en aktiv medspiller i Landbruk 21 Trøndelag med tanke på å skape innovasjon og utviklingskraft i trøndersk landbruk.	Bidra med innspill og ressurser i utviklingen og arbeidet i Landbruk 21 Trøndelag. Bidra til å gjennomføre Landbruk 21 Trøndelag , og Grønn forskning som en del av dette.
Motivere til utviklingsprosjekter og forskningstema som er viktig for nordtrøndersk landbruk.	Være på de arenaene som LA21TR og GF rigger.
Tiltak 4: Målrettet aktivitet mot ungdom	
Oppgave	Beskrivelse
Unge Bønderkurs Tidsklemme kurs	Videreutvikle og gjennomføre ungebønderkurs sammen med Samvirket
Ha tett kontakt med landbruksskolene og Nord Universitet.	Arrangere samvirkedag for elever og studenter.

	Være aktive for å rekrutere til naturbruksskoler og høyere landbruksutdanning.

Mål 2: Utvikle organisasjonen	
Tiltak 1: Bidra til god drift i lokallagene	
Oppgave	Beskrivelse:
Være en inspirasjonskilde for, og bygge kunnskap i lokallagene.	Gode program og god dialog med lokallagene på: • Årsmøtet i Nord-Trøndelag Bondelag • Ledersamling • Regionmøter God dialog med lokallagene via • Fadderlag • Deltagelse på årsmøter/medlemsmøter Arrangere kurs/møtepunkt for nye tillitsvalgte.
Være en inspirasjonskilde og bygge kunnskap i de lokale valgkomiteene.	Arrangere kurs eller samlinger for de lokale valgkomiteene.
Bidra til at lokallagene bruker Min side	Bidra med informasjon
Bidra til at lokallagene synes i media.	Inspirere til og bidra med kunnskap og hjelpemiddel for å komme i media.
Tiltak 2: Økt medlemstall	
Oppgave	Beskrivelse
Videreutvikle arbeidet i verveutvalget	Verveutvalget skal oppfordre og legge til rette for verving i lokallagene.
Vervekvelder	Arrangere vervekvelder i hele fylket
”Først på tunet”	Motivere lokallaga til å invitere nye bønder til medlemskap gjennom å snakke med alle nye brukseiere.
Tiltak 3: Samhandling med Sør-Trøndelag	
Oppgave	Beskrivelse
Landbruk skal være en viktig del av nye Trøndelag og Bondelaget skal være en pådriver og aktivt delta i utviklingen av landbruksforvaltningen i det nye fylket.	
Utvikle samarbeidet med Sør-Trøndelag Bondelag for å sikre landbrukets påvirkning i det nye fylket	Gjennomføre felles styreseminar og to felles styremøter.
Mål 3: Økt fokus på matsikkerhet og forbrukerperspektiv	

Tiltak 1: Bygge kunnskap om og tillit til norsk mat	
Oppgave	Beskrivelse:
Bygge et mentalt importvern, slik at nordtrønderen etterspør og velger norske varer.	Bygge kunnskap om våre ”sikkerhetsnett” og måten vi produserer maten på.
Bygge kunnskap om norsk/trøndersk mat i media og bidra til forståelsen av at norsk mat er trygg.	Lage godsaker og tilby media stoff og vinklinger. Aktiv bruk av Facebook
Oppfordre lokallagene til aktiviteter rettet mot skolene	Bidra til viderutvikling av landbruksspillet.
Oppfordre lokallagene til flere Åpen Gård arrangement.	Tilrettelegge for lokallaga og sørge for informasjon
Oppfordre lokallagene til å gjennomføre kurset Tryggere sammen.	Spre informasjon og delta på kurskvelder.
Tiltak 2: Bygge forståelse for behovet for økt matproduksjon i verden og Norge	
Oppgave:	Beskrivelse:
Bygge kunnskap om behovet for økt mat.	Tilby media stoff om dette. Aktiv bruk av sosiale medier
Delta aktivt i jordvernsaken.	Være deltaker i jordvernalliansen.
Tiltak 3: Ha fokus på landbrukets rolle i ”det grønne skiftet”	
Oppgave:	Beskrivelse:
Landbrukets klima- og energisenter	Støtte opp om Landbrukets klima- og energisenter som etableres på Mære Landbruksskole
Klimavennlig landbruk Utvikling av bioøkonomi	Bidra til videre forskning og utvikling innenfor bioøkonomi og klimasmarte løsninger for landbruket i samhandling med aktuelle forsknings- og utviklingsmiljø.

Vedtak

Styret vedtok Årsmelding 2016 – skriftlig versjon med endringer som kom fram i møte.

Saksutredning

Her er Årsmelding 2016 – skriftlig versjon. Endret etter innspill fra administrasjonen og styret.

**NORD-TRØNDELAG
BONDELAG**

ÅRSMELDING 2016

Styret i Nord-Trøndelag Bondelag har i 2016 bestått av:

Leder:	Asbjørn Helland, Egge og Kvam
Nestleder:	Borgny Kjølstad Grande, Grong
Styremedlemmer:	Trond Hodne, Hegra Audhild Slapgård, Vuku Lorns Olav Aunsmo, Skogn Line Klausen, Namdalseid, NTBK Sunniva Sisselvold, NTBU
Varamedlemmer:	1. Sverre Ove Fosseng, Fosnes 2. Hege Lindstrøm, Verran 3. Kristoffer Moan, Leksvik

Styret har hatt 12 styremøter i løpet av 2016. 2 av møtene var telefonmøter.

Et styremøte i april ble lagt til Husfrua gårdshotell på Inderøy. Under styremøte fikk styret overraskende besøk av Trygve Slagsvold Vedum, Sp. Han var på rundreise i Nord-Trøndelag og valgte å stikke innom for å treffe styret i Nord-Trøndelag Bondelag.

Styret i Nord-Trøndelag fikk invitasjon fra TINE med besøk på anlegget på Verdal, der det også ble holdt et styremøte.

Det ble holdt et fellesstyremøte sammen med Sør-Trøndelag, med tema hvordan jobber framover etter sammenslåing av trøndelagsfylkene. Det er til sammen behandlet 53 protokollførte saker. De viktigste sakene har vært:

- Uttalelse til jordbruksforhandlingene 2016

- Innspill til ny jordbruksmelding
- Høring: Trøndelagsutredningen og intensjonsavtale om fylkessammenslåing
- Behandling av næringspolitisk program
- Høring: Ny naturskedeforskrift
- Høring: FoU-strategi for Trøndelag 2016-2020
- Omorganisering av NIBIO
- Høring: Rullering av regionalt næringsprogram for Nord-Trøndelag
- Høring: Planprogram E6 Åsen - Mære
- Høring: Forslag om endring i konsesjonslov, jordlov og odelslov
- Høring: Jakttider
- Felles utvalg Nord- og Sør-Trøndelag om regionreformen – forslag til videre arbeid
- Høring: Planprogram fylkesplan 2018-2030
- Høring: Forvaltningsplan rovdyr
- Jordvernallianse Trøndelag
- Intensjonsavtale etablering av nasjonalt senter for klima og energi i landbruket
- Aksjoner og aksjonsberedskap

Styret har deltatt på lokallagsårsmøter og temamøter i lokallagene. Rundt 20 lokallag fikk besøk fra fylkestyret på sitt årsmøte.

Nord-Trøndelag Bondelag hadde pr. 31.12.16 et medlemstall på 5039, som er en nedgang på 0,5 % fra 2015. Fylkeslaget besto av 39 lokallag pr 31.12.16.

Organisasjonsarbeid

Årsmøtet i Nord-Trøndelag Bondelag

Årsmøtet i Nord-Trøndelag Bondelag ble holdt på Stiklestad nasjonale kultursenter 10. mars 2016. Møteleder var Karl Fredrik Okkenhaug, Levanger. Fra Norges Bondelag deltok Lars Petter Bartnes.

Ekstern foredragsholder var Merethe Storødegård.

Nærøy Bondelag fikk tildelt prisen ”Årets lokallag”.

Årsmøtet i Norges Bondelag

Årsmøtet i Norges Bondelag ble holdt 7. og 8. juni på Lillehammer.

Utsendinger fra Nord-Trøndelag var Asbjørn Helland, Hege Lindstrøm, Per Magnus Værdal, Sverre Fosseng, Karin Søraunet, Lorn Olav Aunsmo, Audhild Slapgård, Irma Øfsti og Anne Randi Vie.

Lars Petter Bartnes fra Nord-Trøndelag ble gjenvalgt som leder.

Nordtrønderne markerte seg i generaldebatten under årsmøtet i Norges Bondelag med innlegg om kylling, gris, LA-MRSA, beiting, rovdyr, rekruttering, grøntsektoren, jordbruksoppgjøret og klima.

Ledersamling

Ledersamling 2016 ble flyttet til februar 2017. Ledersamlinga er lagt til Åre 7. og 8. februar. Tema på ledersamlinga er mediatrening, landbruksmelding, valg 2017,

jordbruksforhandlinger, Sverige i EU – landbruk og klima. Eksterne innledere er Håkan Nilsson, regionleder i LRF Jemtland og Marvin Wiseth.

Trøndelagsutredningen

Etter 212 år som selvstendige fylker vil nye Trøndelag gjenoppstå 1.1.2018. I prosessen med Trøndelagsutredningen vedtok styret å be om lokallagenes uttalelser vedrørende utredningen, folkeavstemning og sammenslåing av fylkene.

Det kom inn innspill fra 9 lokallag. Det var et samlet krav fra lokallagene om en folkeavstemning, og styret vedtok derfor å engasjere seg i og støtte kampanjen «Ja til folkeavstemning». Organisasjonen tok ikke stilling til sammenslåing, men ba om en konsekvensutredning for landbruket.

Etter at vedtaket om sammenslåing ble fattet i Stortinget, har fylkesstyret vedtatt å sette sammen en arbeidsgruppe som skal se på arbeidet med en eventuell sammenslåing av fylkeslagene i Nord- og Sør-Trøndelag Bondelag. Arbeidsgruppa består av nestlederne i fylkene, Borgny K. Grande og Kari Åker, samt organisasjonssjefene.

Det har vært avholdt ett felles styremøte med Sør-Trøndelag i 2016. Norges Bondelag har fattet følgende vedtak: «Regjeringen har varslet en stortingsproposisjon om framtidig regionstruktur våren 2017. Det er antydning en inndeling av Norge i 10 regioner, mot dagens 19 fylker.

Norges Bondelag vil følge prosessen og bruke tid på å utrede og vurdere konsekvensene for våre fylkeslag av en ny regionstruktur. Norges Bondelag bør ikke være pådriver i sentraliseringsprosesser. Men vi må aktivt forholde oss til en framtidig regionstruktur og sikre at Norges Bondelag har en organisasjonsstruktur som er hensiktsmessig for vårt næringspolitiske arbeid.»

Arbeidet med en eventuell fylkessammenslåing fortsetter videre i 2017.

Jordvern

Vi har sett at nedbygging av dyrkajord er akselererende, og selv om vårt fylke ikke er mest utsatt er Nord-Trøndelag Bondelag nødt til å sette dette spørsmålet enda tydeligere på dagsorden. Nord-Trøndelag Bondelag inviterte derfor Statens Vegvesen, Nye Veier, kommunale plansjefer og lokale bondelag på en befaring for å se på bruken av dyrkajord ved utbygging av ny E6 på strekningen Skatval – Mære. Målet var å etablere kontakt og dialog mellom utbyggere og de lokale bondelag for å søke å minimalisere bruken av dyrkajord. Nord-Trøndelag Bondelag har sammen med bondelaget i Sør-Trøndelag tatt initiativet til en jordvernallianse i regionen. Etablering ble holdt på Stav Gjestegård med ca 10 organisasjoner tilstede, og det ble oppnevnt et interimsstyre som kaller inn til et formelt stiftelsesmøte

Norge trenger bonden

Hvert år har Bondelaget en aksjon i rundt påsketider. Nettsiden bondevenn.no ble oppdatert med presentasjon av flere bønder. Årets aksjon engasjerte lokallagene og de var ute i skole og barnehager. Lokallagene skal ha stor takk for engasjementet rundt årets positivaksjon.

Kommunikasjon

Bondelaget har også det siste året vært tydelig til stede i media i Nord-Trøndelag. Media henvender seg til oss for å få uttalelser fra næringa, og fylkesleder Asbjørn Helland er flittig

brukt både i avis, radio og NRK Midt-Nytt. Det er også skrevet flere kronikker og avisinnlegg.

Bondelaget har fått god respons på saker vi har presentert for media. Som eksempel ble det gode medieoppslag etter at vi tok med politikere og myndigheter på en befaringsreise for å se på ny E6 fra Stjørdal til Steinkjer.

Rett før jul tok Bondelaget i bruk nye, mer brukervennlige hjemmesider. Nord-Trøndelag Bondelag og flere lokallag har også egne Facebooksider. Media er tema på hvert styremøte.

Åpen Gård

Bondelaget står som arrangør av Åpen gård, med lokale vertskap. Det legges ned en stor dugnadsinnsats for å vise fram hvordan landbruk drives i dag, og hvordan dyra har det. Disse arrangementene har blitt en av de viktigste arenaene for å vise frem norsk landbruk og møte forbrukerne.

Nord-Trøndelag er i år det fylket med flest Åpen gård-arrangement i Norge, hele 12 påmeldte arrangement. På Nesset i Levanger ble Åpen gård arrangert for tiende gang – hos samme vertskap, Tone og John Bakken. De aller fleste holdt Åpen gård 21. eller 28. august. Men enkelte steder er det valgt andre datoer. Disse lokallagene gjennomførte ÅG i 2016: Beitstad, Hegra, Nesset, Snåsa, Ekne, Nærøy, Frosta, Meråker, Namdalseid, Leka, Verdal og Lierne.

Verveutvalget

Verveutvalget har bestått av leder Trond Hodne, Hegra, Eskil Brenne, Åsen, Kari Anne Grandaunet Jensen, Overhalla og Elin Sikkeland, Verdal. Verveutvalget har hatt et telefonomøte i 2016. Trond og Eskil har besøkt Val vgs og to klasser der, for å snakke om Bondelaget. I tillegg gjennomførte de en vervekveld for lokallagene i Ytre Namdalen.

Trøndersk kornutvalg

Trøndersk Kornutvalg arrangerte kornmøter 6. desember på Mære Landbruksskole, 7. desember på Ersgård, Stjørdal og 8. desember på Skjetlein videregående skole. Kornmøtene hadde godt oppmøte. Tema var: Resultatet av årets verdiprøving av kornsorter, norgesmesterskap og trøndersk mesterskap i havredyrking, avlingsresultat, klimaråd og markedsordningene

Nord-Trøndelag Bondelag er representert med Lorn Olav Aunsmo i Trøndersk kornutvalg.

Rovdyrpolitikk

Rovdyrsituasjonen påvirker fortsatt beitenæringa sterkt i negativ retning. Store deler av de gode beiteområdene i Namdalen gror igjen fordi det er umulig å ha småfe på beite, og problemene sprer seg sørover langs riksgrensen. Med plassering av yngleområde for all bjørn i Rovviltregion 6, samt vesentlig del av ansvaret for yngleområder for gaupe og jerv sier det seg selv at rovdyrtrykket blir stort.

Bondelaget gjennom administrasjonen og Rovviltutvalget har et kontinuerlig fokus på situasjonen, og følger med på de forvaltningsvedtak som er vedtatt av Rovviltnemda i region 6, samt å holde seg oppdatert på de nasjonale saker innen fagområdet. De som sitter i

rovviltutvalget er Trine Hasvang Vaag, Borgny Kjølstad Grande og Kristine Altin. Leif Hjulstad er sekretær for utvalget.

Nord-Trøndelag Bondelag var representert da Rovviltutvalget for region 6 inviterte til dialogmøte om rovviltforvaltningen, samt at styret har sendt inn konkrete forslag til ny forvaltningsplan. Våre innspill har fokus på skadeforebyggende arbeid, på effektivt uttak av skadegjørere og på at det må bli en bedre byrdefordeling innen regionen. Bondelaget har videre påpekt de store utfordringene som gjengroing av beiteområder skaper både opplevelsesmessig og i et arts mangfoldsperspektiv. Med dette som bakgrunn har Rovviltutvalget i fylkesbondelaget invitert stortingsrepresentanter og partiledere i fylket til et dialogmøte for å diskutere disse utfordringene.

På slutten av året inviterte vi de lokale Bondelag i Meråker, Levanger, Verdal, Steinkjer og Snåsa for å diskutere hvordan vi håndterer trykket av rovvilt i randsonen for yngleområdet til bjørnen. Vi har også hatt møte med lokallagene i Indre Namdal.

Dyrevelferd og mattrygghet

I 2016 har det ikke oppstått noen store saker på dyrevelferd og mattrygghet.

Det har blitt jobbet videre med prosjektet; Dyretragedier i Nord-Trøndelag; Forebygging og oppfølging, metodeutvikling og samhandling. Nord-Trøndelag Bondelag er prosjekteier og Mattilsynet har prosjektlederen. Prosjektperioden ble forlenget og rapporten skal være ferdig innen mars 2017.

Jordbruksforhandlingene

Jordbruket overrakte et krav på 860 millioner kroner i jordbruksoppgjøret i 2016. Det utgjør 20.800 kroner pr årsverk.

Staten svarte med tilbud om et jordbruksoppgjør på 90 millioner kroner, og de ville kutte budsjettoverføringene med 70 millioner kroner.

Det ble inngått forhandlinger som pågikk over uvanlig lang tid.

Norges Bondelag inngikk avtale med staten i årets jordbruksoppgjør, med en ramme på 350 millioner kroner. Bondelaget har oppnådd en styrking av mindre og mellomstore bruk i forhold til statens tilbud, og løsdriftskravet blir utsatt i ti år.

Avtalen innebærer en mulighet for inntektsøkning på 10.700 kroner pr årsverk, 5.900 kroner mer enn hva staten tilbød. Andre sammenlignbare grupper har oppnådd mer i kroner.

Nord-Trøndelag Bondelag synes det er bra at staten har gått med på å bruke 170 millioner kroner mer over statsbudsjettet enn det som lå i tilbudet, som innebar et kutt på 70 millioner. Vi er ikke i mål. Vi hadde forhåpninger om å komme nærmere andre grupper. I stedet vil gapet bli større